

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий інститут охорони здоров'я
Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

08-02-123М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання лабораторних робіт із навчальної дисципліни
«Професійна етика»
для здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії»
за освітньо-науковою програмою «Фізична терапія,
ерготерапія» спеціальності 227 «Терапія та реабілітація»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІОЗ
Протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки до лабораторних робіт із навчальної дисципліни «**Професійна етика**» для здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» за освітньо-науковою програмою «Фізична терапія, ерготерапія» спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Гамма Т. В. – Рівне : НУВГП, 2023. – 27 с.

Укладач: Гамма Т. В., к.б.н., доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Відповідальний за випуск – Нестерчук Н. Є., д.н. фіз.вих., проф, завідувач фізичної терапії, ерготерапії.

Керівник групи забезпечення освітньої програми: Григус І. М., доктор медичних наук, професор.

© Т. В. Гамма, 2023

© НУВГП, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.	4
РОЗДІЛ 1. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ.	5
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ.	6
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 1. Фундаментальні етичні принципи взаємодії у професійній мультидисциплінарній команді.	6
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 2. Етика науки і етичний кодекс ученого.	8
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 3. Дотримання етичних норм у важких та конфліктних ситуаціях.	10
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 4. Питання етики, пов'язані із здійсненням дослідницької діяльності в сфері фізичної терапії, ерготерапії та підходи до їх вирішення.	12
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 5. Етичні аспекти викладацької та наставницької діяльності.	14
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 6. Саморегуляція та стратегії відновлення в умовах стресу.	17
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 7 Професійне вигорання фізичного терапевта, ерготерапевта.	19
ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 8. Етичні виклики в застосуванні новітніх технологій у фізичній терапії, ерготерапії.	21
РОЗДІЛ 3. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ	24
ЛІТЕРАТУРА	26

ВСТУП

Сучасні технології та наукові досягнення несуть з собою не лише нові можливості, але й етичні виклики для фахівців у сфері фізичної терапії та ерготерапії. Для успішного виконання своєї місії, – покращення якості життя пацієнтів через відновлення функціональності та забезпечення їхнього повноцінного участі у суспільстві – фахівці повинні розуміти та дотримуватися високих стандартів професійної етики.

Мета ОК "Професіона етика" – поглиблення і систематизація знань здобувачів вищої освіти щодо етичних і психологічних проблем професійної комунікації, оволодіння етичними аспектами викладацької і наставницької діяльності та дослідницької роботи у фізичній терапії, ерготерапії.

Завдання навчальної дисципліни: сприяти усвідомленню аспірантами необхідності дотримання норм професійної та наукової етики, академічної доброчесності та розширення загального культурного світогляду, формування здатності планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку, стратегій дослідницького самовдосконалення, виховання професійних якостей аспіранта, необхідних для здійснення науково-дослідної та викладацької діяльності.

РОЗДІЛ 1. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Фундаментальні етичні принципи взаємодії у професійній мультидисциплінарній команді.	2
2.	Тема 2. Етика науки і етичний кодекс ученого.	2
3.	Тема 3. Дотримання етичних норм у важких та конфліктних ситуаціях.	2
4.	Тема 4. Питання етики, пов'язані із здійсненням дослідницької діяльності в сфері фізичної терапії, ерготерапії та підходи до їх вирішення.	2
5.	Тема 5. Етичні аспекти викладацької та наставницької діяльності.	2
6.	Тема 6. Саморегуляція та стратегії відновлення в умовах стресу	2
7.	Тема 7. Професійне вигорання фізичного терапевта, ерготерапевта.	2
8.	Тема 8. Етичні виклики в застосуванні новітніх технологій у фізичній терапії, ерготерапії.	2
	Разом	16

РОЗДІЛ 2 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 1

Фундаментальні етичні принципи взаємодії у професійній мультидисциплінарній команді

Мета: Ознайомитись з фундаментальними етичними принципами взаємодії у професійній мультидисциплінарній команді.

Завдання:

1. Визначити літературу за темою.
2. Ознайомитись з фундаментальними етичними принципами взаємодії у професійній мультидисциплінарній команді.
3. Систематизувати отриманні теоретичні знання.

Короткий огляд теми:

До основних фундаментальних етичних принципів взаємодії у професійній мультидисциплінарній команді відносять:

– взаємна повага та співпраця – встановлення атмосфери поваги та взаємодопомоги в команді. Кожен фахівець повинен цінувати та поважати внесок інших у досягнення спільної мети;

– конфіденційність та повага до приватності – члени мультидисциплінарної команди повинні суворо дотримуватися принципів конфіденційності та поваги до приватності пацієнтів. Збереження конфіденційної інформації є основоположним принципом, що забезпечує довіру як самого пацієнта, так і всієї команди;

– дотримання принципу чесності та прозорості. Інформація про стан пацієнта, методи відновлення та взаємовідносини в команді повинні бути відкритими та доступними всім членам;

– взаємна відповідальність – кожен фахівець у мультидисциплінарній команді несе відповідальність за свою частку роботи та її вплив на результат. Етика передбачає взаємну відповідальність за досягнення спільних цілей та готовність допомагати іншим членам команди у вирішенні проблем;

– культурна компетентність – етична взаємодія передбачає розуміння та повагу до культурних цінностей членів мультидисциплінарної команди та вміння ефективно працювати в такому різноманітному середовищі;

– направленість на пацієнта – фундаментом етичної взаємодії є постійна увага до інтересів та потреб пацієнта. Кожен член команди повинен зосереджуватися на досягненні оптимального результату для пацієнта, враховуючи його фізичний, психологічний та соціальний стан;

– постійне навчання та професійний розвиток – етична взаємодія передбачає постійне навчання та прагнення до професійного розвитку. Члени мультидисциплінарної команди повинні бути готові вдосконалювати свої навички, вивчати нові технології та прийоми для забезпечення найвищого стандарту надання медичних послуг.

Питання:

1. Які основні етичні виклики можуть виникнути в процесі взаємодії фахівців у мультидисциплінарній команді в сфері фізичної терапії та ерготерапії?

2. Як важливість етичної взаємодії в мультидисциплінарній команді впливає на результативність та ефективність відновлення пацієнтів?

3. Які стратегії можна впроваджувати для підтримки етичної взаємодії в команді фахівців з метою відновлення та надання підтримки пацієнтам?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 2

Етика науки і етичний кодекс вченого

Мета: Розглянути етику науки та етичний кодекс вченого.

Завдання:

1. Опрацювати літературу за темою.
2. Ознайомитися поняттям етика науки.
3. Розглянути етичний кодекс вченого.

Короткий огляд теми:

Наука, як соціальний інститут, передбачає наявність певної системи ціннісних орієнтацій, цільових установок і імперативів. Для того, щоб успішно проводити дослідження і служити Істині, кожен вчений повинен їх освоїти. Важливими принципами наукового етосу є наукова чесність (недопустимість фальсифікацій і плагіату), інститут посилянь.

У науковому товаристві склалася з часом своя система моральних норм, імперативів, заборон, які регулюють наукову діяльність – тобто етичний кодекс вченого. В усьому світі етичні кодекси вченого базуються на розумінні того, що належна практика у сфері науки сприяє довірі в середовищі наукового співтовариства та між ним і суспільством, що є необхідним для розвитку науки. Вчені повинні бути впевненими в надійності результатів роботи своїх колег. У свою чергу, суспільство має бути впевненим у чесності науковців та достовірності результатів їхніх досліджень.

Етика вченого – галузь професійної етики, яка визначає моральні стосунки вченого з його колегами і учнями, його ставлення до досліджень інших вчених, а також до своїх власних. В «моральний мінімум вченого» входить передусім обов'язковість посилянь на чужі ідеї при точному цитуванні джерела, недопустимість плагіату, толерантність у відносинах з опонентами. Морально неприйнятним в науці є нав'язування своїх ідей і теорій

адміністративними методами. Надзвичайно важливим принципом етики вченого є передбачення соціальних і екологічних наслідків своїх досліджень і прийняття моральної відповідальності за ці наслідки. Моральність вченого значною мірою визначається його людяністю і цільністю особистості, коли спеціалізований суб'єкт пізнання не знищує в ньому людини.

Наукова праця вимагає абсолютної правдивості. Дуже часто результати дослідження суперечать очікуванням, ріжуть під корінь вихідну концепцію. Основний етичний принцип наукової роботи – чесне ставлення до цих результатів

Учений має активно протидіяти псевдонауці, виступати проти розповсюдження в суспільстві псевдонаукових поглядів і рекомендацій.

Учений не чинить дій, які можуть завдати шкоду професійній репутації іншого вченого.

Етичні норми науки служать для утвердження і захисту специфічних, характерних саме для науки цінностей. Першою серед них є безкорисливий пошук і відстоювання істини.

Найважливішою в сфері етики вченого світу є проблема авторства наукових відкриттів, проблема плагіату. В науковому співтоваристві прийнято встановлювати досить жорсткі санкції за здійснення подібних актів. Вчений може помилятися, але немає права фальсифікувати.

Учений має дотримуватися найвищих професійних стандартів планування та проведення наукових досліджень на основі глибоких знань про доробок світової науки у певній галузі. Учений зобов'язаний вишукувати найприйнятніші з огляду на адекватність та економічну виправданість шляхи вирішення досліджуваної проблеми. Висновки завершеного дослідження вчений зобов'язаний викладати об'єктивно, незважаючи на очікування замовника. Вимога об'єктивності – один з основних моральних принципів науки.

Учений має забезпечувати бездоганну чесність і прозорість на всіх стадіях наукового дослідження та вважати

неприпустимим прояви шахрайства, зокрема фабрикування та фальшування даних, піратства і плагіату.

Найвищою нагородою вченого є досягнення істини та визнання наукового співтовариства. Вчений має право та обов'язок захищати свій науковий пріоритет.

Норми наукової етики рідко формулюються у вигляді спеціальних переліків і кодексів. Вони передаються молодим дослідникам від їх учителів і попередників.

Учений повинен протидіяти всім проявам протекціонізму, корупції і дискримінації.

Етичний кодекс вченого формулює загальні етичні принципи, яких кожен з науковців має дотримуватися у своїй роботі. Кодекс регулює відносини науковців між собою та із суспільством. Він установлює основні засади для оцінки вченими своєї власної роботи та діяльності колег під моральним кутом. Основним завданням Кодексу є надання пріоритету моральним вимірам науки та соціальній відповідальності спільноти вчених і кожного вченого зокрема.

Питання:

1. Розкрити поняття наукова етика.
2. Що є найважливішим у етиці вченого?
3. Що формулює етичний кодекс вченого?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 3

Дотримання етичних норм у важких та конфліктних ситуаціях

Мета: розглянути дотримання етичних норм у важких та конфліктних ситуаціях.

Завдання:

1. Опрацювати літературу за темою.
2. Ознайомитися з вирішенням етичних дилем.
3. Розглянути ситуації, які вимагають приймати важливі рішення.

Короткий огляд теми:

Дотримання етичних норм у важких та конфліктних ситуаціях є невід'ємною складовою високої професійної моралі та визначає якість взаємодії фахівців у різних областях, особливо в медичних сферах, таких як фізична терапія та ерготерапія. В таких ситуаціях фахівці мають вирішувати етичні дилеми та приймати важливі рішення, які можуть впливати на якість надання реабілітаційних послуг та стосунки з пацієнтами.

Етична рефлексія та самоаналіз. У важких ситуаціях, таких як діагностика, постановка реабілітаційного діагнозу, вибір між різними методами відновлення чи вирішення конфліктів у мультидисциплінарній команді, фахівець повинен глибоко проаналізувати етичні аспекти своїх рішень. Самоаналіз включає в себе зважування на особисті цінності, професійні стандарти та можливі наслідки для пацієнтів та колег.

Збереження конфіденційності та професійна дискреція (вирішення будь-якого питання на власний розсуд). У випадках конфліктних ситуацій чи тиску фахівці повинні залишатися вірними принципам конфіденційності та дискреції. Це може включати в себе відмову від розголошення конфіденційної інформації, навіть якщо це може призвести до негативних наслідків для фахівця.

Консультація та взаємодія з колегами. У важких ситуаціях важливо звертатися за допомогою до колег та інших фахівців для консультації. Спільний аналіз ситуації може привести до виявлення оптимальних рішень та сприяти вирішенню етичних конфліктів.

Відкритість та чесність у взаємодії з пацієнтами. У важких моментах фахівці повинні взаємодіяти з пацієнтами відкрито та чесно. Повідомлення про можливі обмеження чи складнощі лікування сприяє створенню довіри та підтримує пацієнта в процесі важких медичних рішень.

Професійна незалежність. У випадках тиску від зовнішніх сторін, збереження професійної незалежності є ключем до етичних рішень. Фахівець повинен бути вірним

своїм професійним обов'язкам та інтересам пацієнта, уникати конфлікту інтересів та захищати незалежність своєї професійної діяльності.

Дотримання етичних норм у важких ситуаціях визначається не лише професійною експертністю, але й моральною силою фахівця. Це дозволяє створити етичне та безпечне середовище, яке підтримує високий стандарт медичної практики та довіру пацієнтів.

Питання:

1. Як фахівець у галузі фізичної терапії може здійснювати етичну рефлексію в складних ситуаціях, таких як вибір між різними засобами фізичної терапії чи управління конфліктами у команді?
2. Як забезпечити етичну взаємодію та збереження конфіденційності у випадках, коли фахівець стикається з тиском чи втручанням зовнішніх сторін у прийняття професійних рішень?
3. Як фахівець у сфері фізичної терапії, ерготерапії може спілкуватися відкрито та чесно з пацієнтами у важких моментах, сприяючи підтримці та довірі пацієнта в процесі прийняття важливих рішень?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 4

Питання етики, пов'язані із здійсненням дослідницької діяльності в сфері фізичної терапії, ерготерапії та підходи до їх вирішення

Мета: розглянути етичні аспекти дослідницької роботи у фізичній терапії, ерготерапії.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Розглянути етичні аспекти дослідницької роботи у фізичній терапії та ерготерапії.
3. Розглянути дотримання етичних засад у дослідженнях у фізичній терапії та ерготерапії.

Короткий огляд теми:

Етичні аспекти дослідницької роботи у фізичній терапії та ерготерапії виключно важливі, оскільки впливають на фізичний та психологічний стан пацієнтів. Розуміння та дотримання етичних принципів є необхідним для забезпечення безпеки, конфіденційності, справедливості та психологічного комфорту дослідників і пацієнтів.

Одним з основних етичних принципів є згода, яка передбачає, що дослідник повинен детально пояснити свої наміри та цілі дослідження пацієнту перед початком будь-яких процедур. Пацієнт повинен бути поінформований та мати право відмовитись від участі у дослідженні в будь-який момент. Крім того, інформація про дослідницьку роботу та її цілі повинна бути представлена доступно, щоб пацієнт міг зрозуміти наслідки участі у дослідженні.

Конфіденційність є іншим важливим етичним аспектом дослідницької роботи. Дослідники повинні гарантувати, що інформація про пацієнтів, зібрана під час дослідження, буде конфіденційною і захищеною від несанкціонованого доступу. Вони зобов'язані дотримуватись протоколів конфіденційності, які передбачають, що інформація пацієнтів не розголошується і не використовується без дозволу.

Важливе значення також має рівність доступу до дослідження і неупередженість у відборі учасників дослідження. Необхідно дотримуватись того, що всі пацієнти мають однакову можливість брати участь у дослідженні, незалежно від віку, статі, раси, етнічності або соціально-економічного статусу.

Дослідники повинні усвідомлювати свою відповідальність перед пацієнтами та науковою спільнотою, а саме, дотримуватись наукової добросовісності, уникати підробки даних, фальсифікації результатів та плагіату. Результати досліджень мають бути правдивими, точними та об'єктивними.

Дотримання етичних засад у дослідженнях у фізичній терапії та ерготерапії є фундаментальним для забезпечення гарантій добробуту, прав та безпеки пацієнтів та збереження відповідальності наукової спільноти.

Питання:

1. Як забезпечити етичне використання новітніх технологій у дослідженнях фізичної терапії та ерготерапії для моніторингу та збору даних?
2. Як забезпечити добровільність та інформованість пацієнтів, що беруть участь у дослідженнях?
3. Як зберігати об'єктивність та достовірність результатів досліджень та, уникати впливу особистих переконань чи конфлікту інтересів з метою забезпечення наукової обґрунтованості та надійності даних?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 5

Етичні аспекти викладацької та наставницької діяльності

Мета: розглянути етичні аспекти викладацької та наставницької діяльності.

Завдання:

1. Опрацювати літературу за темою.
2. Ознайомитися з основними принципами викладацької та наставницької діяльності з урахуванням етичних аспектів.
3. Розглянути способи розвитку емоційного інтелекту студентів.

Короткий огляд теми:

Етичні аспекти викладацької та наставницької діяльності в освітньому процесі грають ключову роль у формуванні професіоналізму, моральних цінностей та розвитку студентів.

Викладачі та наставники повинні дотримуватися принципу справедливості в оцінюванні студентів, розподілі ресурсів та наданні можливостей для розвитку. Справедливе та об'єктивне оцінювання забезпечує рівні умови для всіх студентів і відображає професійні стандарти.

Викладачі повинні активно сприяти розвитку етичного мислення серед студентів, заохочувати чесність та відкритість у навчальних та наукових дослідженнях. Сприяння чесному використанню інтелектуальних ресурсів та уникнення плагіату є невід'ємною частиною цього процесу.

Викладачі відіграють важливу роль у створенні позитивного та підтримуючого середовища для навчання. Це включає в себе розвиток емоційного інтелекту та уміння ефективно взаємодіяти зі студентами, створюючи діалог та відкритість для вирішення проблем. Для розвитку емоційного інтелекту важливо створити емоційно підтримуюче середовище, де студенти вільно висловлюють свої почуття та думки. Додатково, викладач може інтегрувати емоційні аспекти в навчальний процес, використовуючи завдання та вправи, спрямовані на розвиток емпатії та розуміння почуттів інших. Організація тренінгів і семінарів, що включають вправи на самоспостереження та взаємодію з іншими, також може допомогти в стимулюванні емоційного інтелекту студентів. Надалі, важливо акцентувати увагу на позитивних аспектах та досягненнях студентів, що сприяє їхньому самовизначенню та підвищує самооцінку.

Викладацька діяльність повинна ґрунтуватися на принципах інклюзивності, поваги до різноманітності та недопущенні дискримінації. Створення безбар'єрного середовища, де кожен студент має можливість висловити свою точку зору та де враховуються різні культурні та соціальні аспекти, є важливим для викладацької діяльності.

Викладачі та наставники зобов'язані сприяти професійному та особистісному розвитку студентів, створюючи умови для їхньої самореалізації. Важливо

виявляти індивідуальний підхід та сприяти розвитку критичного мислення та етичних цінностей.

Викладачі та наставники мають віддавати перевагу дослідженням, які відповідають етичним стандартам та не наносять шкоди учасникам дослідження. Сприяння етичним аспектам дослідницької роботи та наставницької практики є важливою складовою професійної діяльності.

Загальною метою висвітлення етичних аспектів у викладацькій та наставницькій діяльності є формування морально відповідальних та компетентних фахівців, які спроможні вносити позитивні зміни в суспільство та свої галузі діяльності.

Моральним обов'язком справжнього викладача мають стати зростання власної практично-педагогічної компетенції та оволодіння педагогічною теорією, а це, у свою чергу, передбачає проведення активних педагогічних досліджень та удосконалення методики викладання своїх навчальних дисциплін, розробку необхідного навчально-методичного забезпечення, яке б сприяло підвищенню ефективності пізнавальної діяльності студентів, а відтак – і якості їх підготовки.

Питання:

1. Як сприяти розвитку емоційного інтелекту серед студентів у навчальному процесі?
2. Які конкретні вправи або завдання можна використовувати для стимулювання емпатії та розуміння почуттів студентів?
3. Яким чином забезпечити позитивний підхід у навчальному середовищі?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 6

Саморегуляція та стратегії відновлення в умовах стресу

Мета: розглянути питання саморегуляції та професійного вигорання фізичного терапевта, ерготерапевта.

Завдання:

1. Вивчити літературу за темою.
2. Розглянути аспекти саморегуляції.
3. Розглянути професійне вигорання фізичного терапевта, ерготерапевта.

Короткий огляд теми:

Тема саморегуляції та професійного вигорання у фізичних терапевтів та ерготерапевтів висвітлює важливі аспекти психоемоційного стану та самопізнання в медичній професії. Фізичні терапевти та ерготерапевти, працюючи з пацієнтами для поліпшення їх фізичного та емоційного здоров'я, часто стикаються з високим рівнем стресу та емоційного навантаження.

Саморегуляція – це процес усвідомленого контролю та управління своїми емоціями, стресом та енергією. У медичній професії, де вимагається постійне взаємодія з хворими, важливо розвивати навички саморегуляції для забезпечення власної психологічної стійкості та впровадження засобів подолання стресу. Ефективна саморегуляція сприяє покращенню якості роботи, зменшенню втоми та покращенню загального психічного стану. Розвиток саморегуляції вимагає постійної практики і самовдосконалення.

Стратегії та практики, щоб розвивати цю навичку в собі:

- свідоме спостереження за власними емоціями – регулярно приділяйте час для самоспостереження та визначення своїх емоцій. Практикуйте моментальне визначення своїх почуттів у різних ситуаціях;
- вивчайте та використовуйте різні методи дихальної гімнастики для зниження рівня стресу. Експериментуйте із техніками прогресивної м'язової релаксації та медитації;

- постановка мети та планування – визначте свої короткострокові та довгострокові цілі, які сприятимуть вашій емоційній стійкості. Створіть реалістичний план досягнення цих цілей та дотримуйтеся його;
- сприйняття реальності та позитивне мислення – навчіться сприймати реальність та формувати позитивне мислення, навіть у важких ситуаціях. Розвивайте у собі оптимізм та навички переосмислення проблем;
- займайтеся регулярною фізичною активністю, оскільки вона сприяє вивільненню ендорфінів, які поліпшують настрій. Практикуйте йогу чи інші види рухливості, що сприяють розслабленню та самопізнанню;
- обговорюйте свої емоції з друзями, родиною чи колегами. Знаходьте підтримку в спільноті або участь у групах самодопомоги;
- активно займайтеся власним розвитком та вивченням нових методів саморегуляції. Проводьте власні оцінки емоційного стану та ефективності застосованих стратегій;
- включайте в свій розклад короткі відпочинкові перерви для відновлення енергії та психологічного відпочинку. Уникайте дезорганізації та надмірної працездатності, навчайтеся розпізнавати сигнали втоми.

Питання:

1. Які стратегії саморегуляції використовуються в щоденному житті для керування стресом та емоціями?
2. Яка різниця між фізичною та емоційною втомою, і які методи саморегуляції застосовуються для подолання цих відчуттів?

3. Як необхідно планувати періоди відпочинку та релаксації в робочому графіку для збереження емоційного балансу?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 7

Професійне вигорання фізичного терапевта, ерготерапевта

Мета: ознайомитися з професійним вигоранням фізичного терапевта, ерготерапевта.

Завдання:

1. Опрацювати літературу за темою.
2. Розглянути симптоми професійного вигорання.
3. Розглянути стратегії подолання професійного вигорання.

Короткий огляд теми:

Професійне вигорання – це стан психоемоційного виснаження, який може виникнути внаслідок тривалого стресу та високої витрати енергії в професійній діяльності. У медичній сфері, де спілкування з хворими та вирішення складних ситуацій відіграють важливу роль, фізичні терапевти та ерготерапевти постійно стикаються з ризиком професійного вигорання. Розпізнавання симптомів вигорання та розвиток стратегій запобігання є ключовими аспектами забезпечення довгострокового психічного здоров'я медичних працівників.

Симптоми професійного вигорання можуть бути фізичними, емоційними та поведінковими. До симптомів професійного вигорання відносять:

1. Емоційне виснаження – втрата ентузіазму та емоційна втома щодо професійної діяльності.
2. Зменшення зацікавленості та задоволення від роботи, навіть у випадках, які раніше викликали позитивні емоції.

3. Зміна сприйняття пацієнтів, колег або інших осіб як об'єктів, а не як індивідів з унікальними потребами та почуттями.
4. Збільшена висловленість, критика або цинізм у спілкуванні з оточуючими.
5. Зменшення якості та ефективності виконаної роботи.
6. Труднощі у прийнятті рішень, особливо в ситуаціях, пов'язаних зі стресом.
7. Постійна втома та відчуття виснаження, навіть після відпочинку.
8. Відчуття втрати енергії та позбавлення життєвої сили.
9. Біль у м'язах та суглобах.
10. Розлади сну та погіршення фізичного стану.
11. Зниження стійкості до інфекцій та інших захворювань.

Ці симптоми можуть виявитися в різних комбінаціях та з різною інтенсивністю. Важливо вчасно визнавати ознаки професійного вигорання та приймати заходи для попередження та лікування цього стану, такі як пошук психологічної підтримки, впровадження стратегій саморегуляції та зміни робочого оточення.

Важливо впроваджувати системи підтримки для фахівців у медичній галузі, спрямовані на зменшення емоційного вигорання та покращення саморегуляції. Це тренінги з розвитку навичок управління стресом, психологічні консультації та системи здоров'я та безпеки на роботі. Розуміння важливості гармонії між професійним та особистим життям, а також регулярна самооцінка психічного стану, яка сприяє створенню стійкого та здорового професійного оточення.

Загальна увага до психологічного благополуччя медичних працівників, зокрема фізичних терапевтів та ерготерапевтів, сприяє не лише підвищенню якості надання медичних послуг, але й забезпечує стійкість та внутрішню гармонію в їхній професійній діяльності.

Питання:

1. Які емоційні зміни спостерігаються при професійному перевантаженні та як вони впливають на ефективність?
2. Запропонуйте стратегії управління стресом та підтримки своєї психоемоційної стійкості?
3. Які є ознаки професійного вигорання та як це впливає на ставлення до пацієнтів та роботи загалом?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА №8

Етичні виклики в застосуванні новітніх технологій у фізичній терапії, ерготерапії

Мета роботи: ознайомитись етикою застосування новітніх технологій у фізичній терапії, ерготерапії.

Завдання:

1. Опрацювати літературу за темою.
2. Розглянути етичні виклики застосування новітніх технологій у фізичній терапії, ерготерапії.

Короткий огляд теми:

Розробка етичних стандартів та засобів контролю для новітніх технологій у фізичній терапії та ерготерапії є важливим завданням для забезпечення безпеки, ефективності та справедливості у цих областях медицини.

Інноваційні технології, такі як електронні медичні записи, віртуальні області для реабілітації тощо, збільшують кількість збереженої особистої інформації. Захист особистих даних пацієнтів у сучасному медичному середовищі є важливим завданням. Для його вирішення необхідно розробити сувору політику конфіденційності та механізмів шифрування.

Впровадження роботів, віртуальних асистентів та інших технологічних інновацій загострює питання про те, як зберегти емоційну теплоту та співчуття у взаємодії з пацієнтами.

Деякі інновації є дорогавартісними, тому важливо враховувати, як їх впровадження може вплинути на доступ до терапії для різних соціальних груп. Виходом з цієї ситуації є розробка бюджетних та легко доступних технологічних рішень.

Також важливим є розробка системи відповідальності та перевірки технічних пристроїв для забезпечення безпеки та захисту пацієнтів у випадках помилок чи відмов систем.

Питання етики у використанні штучного інтелекту ставить питання етичності у визначенні правильності та обґрунтованості прийнятих рішень.

Застосування новітніх технологій може впливати на взаємодію між фахівцями з охорони здоров'я та пацієнтами. Розробка етичних стандартів для цієї взаємодії включає у себе питання прозорості, взаємної поваги та довіри.

Вирішення цих етичних викликів вимагає спільних зусиль медичних фахівців, експертів у сфері технологій та пацієнтів для розробки ефективних стандартів.

Питання:

1. Які заходи можна впроваджувати для забезпечення конфіденційності та захисту особистих даних пацієнтів у контексті використання новітніх технологій у фізичній терапії та ерготерапії?
2. Як можна збалансувати використання технологій для автономії та підтримки взаємодії з пацієнтами, зберігаючи теплоту та емоційну зв'язаність у взаємодії фахівця з пацієнтом?
3. Які стратегії можуть бути використані для забезпечення соціальної справедливості та рівного доступу до технологій у фізичній терапії, особливо для груп населення, які можуть зазнавати дискримінації чи мають обмежений доступ?

РОЗДІЛ 3

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Форма контролю: 3-5 семестр – залік.

Методи контролю:

1. Поточний контроль включає оцінку теоретичних знань, практичних навичок та самостійну роботу. Поточний контроль здійснюється на кожному лабораторному занятті відповідно до конкретних цілей.

2. Модульний контроль через навчально-науковий центр незалежного оцінювання (МК 1 – 20 балів, МК 2 – 20 балів).

3. Підсумковий контроль знань – залік відбувається відповідно до Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (сайт НУВГП).

Лабораторні заняття – 60 балів

Підсумковий контроль (залік) – 40 балів

Всього – 100 балів

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

	Короткий зміст завдання	За якісне оформлення завдання, його представлення /подання/показ/ висвітлення/ демонстрація /виконання	За відповіді на запитання	Всього балів
Тема 1	Підготувати ґрунтовну відповідь за темою заняття	5	2	7
Тема 2	Підготувати ґрунтовну відповідь за темою заняття	5	2	7
Тема 3	Підготувати приклади виникнення конфліктних ситуацій та запропонувати варіанти їх подолання	6	2	8
Тема 4	Підготувати ґрунтовну відповідь за темою заняття	5	2	7
Тема 5	Підготувати ґрунтовну відповідь за темою заняття	6	2	8
Тема 6	Підготувати стратегії відновлення фізичного і ментального здоров'я	6	2	8
Тема 7	Підготувати способи профілактики та подолання професійного вигорання	6	2	8
Тема 8	Підготувати ґрунтовну відповідь за темою заняття	5	2	7
Всього за аудиторні заняття				60

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82–89	добре	
74–81		
64–73		
60–63	задовільно	
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Стаття 50 «Порушення авторського права і суміжних прав». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page3>. 3.
2. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». Стаття 1 «Основні терміни та їх визначення». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>. 4.
3. Закон України «Про Освіту». Стаття 42 «Академічна доброчесність». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>
4. Про Етичний кодекс ученого України. URL: www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf.
5. Закон України "Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні" (Назва Закону із змінами, внесеними згідно із Законом № 2249-VIII від 19.12.2017. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2006, № 2-3, ст. 36) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>
6. Колесніков А. Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2019. Вип. 24. С. 122–128.
7. Григус І. М., Нагорна О. Б. Основи фізичної терапії : навч. посіб. Херсон : Олді+, 2022. 150 с.
8. Григус І. М., Нагорна О. Б. Реабілітаційне обстеження в практиці фізичного терапевта : навч. посіб.. Одеса : Олді+, 2023. 176 с.
9. Медична етика і деонтологія : навч. посібник для самостійної роботи та дистанційного навчання студентів / Укл: Л. В. Гуліна, О. О. Зендик,

- Н. М. Козік. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2021. 110 с.
10. Основи деонтології [Електронний ресурс] : навч. посібн. для студ. спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», спеціалізації «Фізична терапія»/ укл. Ю. В. Копчинська, С. Б. Латенко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (558 КБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 87 с.
 11. Потехіна В. О. Інтелектуальна власність : навч. посібник. К. : ЦУЛ, 2018. 414 с.
 12. Рускуліс Л. Академічна доброчесність : навч-метод. посіб. Миколаїв : Іліон, 2022. 86 с.
 13. Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої Міжнародному дню інтелектуальної власності. (м. Київ, 26 квітня 2023 р.): ел. збірник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 68 с.
 14. Семків В. О., Шандра Р. С. Інтелектуальна власність : підручник для студентів неюридичних факультетів. Львів : Галицький друкар, 2015. 280 с.
 15. Цибульов П. М. Управління інтелектуальною власністю : підручник. К. : Держ. Ін-т інтел. власн., 2019. 312 с.
 16. Lund V. D., Wang T. Chatting about ChatGPT: How may AI and GPT impact academia and libraries? *Library Hi Tech News*. 2023. URL: <https://doi.org/10.1108/LHTN-01-2023-0009>.
 17. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>
 18. Офіційний сайт Національної академії наук України. URL: <http://www.nas.gov.ua/>
 19. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

20. Етичний кодекс фізичного терапевта. URL:
[https://uapt.org.ua/wp-content/uploads/docs/Etic Code UAPT 2019 new edition 02.pdf](https://uapt.org.ua/wp-content/uploads/docs/Etic_Code_UAPT_2019_new_edition_02.pdf)
21. Інформаційні бюлетені «Академічна доброчесність Infobulletin». URL:
<https://academiq.org.ua/novyny/informatsiini-bulleteni/>